

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XLIII. Quomodo Constantinus ea quae legibus sanxerat, factis ipsis confirmavit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ.

A

CAPUT XLI.

Τῶν ἀγοράστων ἐκκλησιαστικῶν, ἢ κατὰ δῶρον λαβόντων ἀποδοῦναι.

Vi quires Ecclesie emerunt, aut dono acceperunt, eas restituant.

Ἐπεὶ δ' ὀλοκλήρως προνοίας ἀνείη μὴ ὅτι τῶν σιωπῆ παρελθεῖν, ὅτι πρὸς ἡμῶν δι- καίᾳ ἐπέλιπτό πᾶσα ἔταμείν, ἢ κτ' ὄφρα ἀν καλέχον συγχωρηθῆν μάτλω, κτ' ἐπιτα τοιαῦτα τὰς ἀπλήγας Ἰπιδυμίας ἐκτείναντες γνω- σάτωσαν, ὡς τοιοῦτοι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα οἷς ἐτόλμησαν πείρασ, ἀλλοτεῖαν τὴν παρ' ἡμῶν εἰς αὐτὰς ἐπερῆθησαν κατὰ τὴν φιλανθρω- πῶν, ὅμως ταύτης εἰς τὸν δῶρατὸν κτ' ἐρέπον- τᾶ τρέπον ἐκ ἀτυχήσεσι, ταῦτα μὲν ὄν εἰς τοιοῦτον ἀνήχθη.

B

Quoniam verò perfecta & absolutæ providentiæ est, ne illos quidem silentio præterire qui emptionis jure aliquid à filco comparaverint, aut donationis titulo sibi concessum possederint, frustra ad hujusmodi bona inexplabilem cupiditatem extendentes: sciant omnes hujusmodi, etiamsi ob ea quæ emere sunt ausi, nostram à se clementiam alienare magnopere studuerunt, nostram tamen benignitatem quoad ejus fieri poterit ac decebit, sibi non defuturam.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ.

Σίμων ἡ Θεὸν σπουδαία ἑξήγησις.

CAPUT XLII.

Sedula exhortatio ad colendum Deum.

Ἐπειδὴ ὁ ἀποδείξουν ἐναργεστάταις καὶ σαφεστάταις ἔξεφάνη, χρετῆτε ἔ πάντα δῶρατὸ Θεῷ, ἔ ὁ δῶρα ἐσεσιν ἅμα καὶ βοη- θείας ἀς ὑπὲρ ἐμῶ συγχὰς ἀξιοί ποιεῖσθε, τὴν πρῶτον καλέχουσαν πάντα τὰ ἀνθρώπινα ἀναχέουσαν ἐκ πάσης ἡδὴ ἐληλάσθης ὑφ' ἡ- λωοὶ καθένα τε καὶ οἱ σύμπαντες ὁμῶ ἐσπα- δασυῖταις καθορεῖται φρονήσι, τίς ἐκείνη καθέστηκεν ἡ ἐξέσπια, τίς χάρις, ἢ τῶν μὲρ πο- τροστάτων ἔ μοχθηρῶτων τὸ ὡς εἰπεῖν ἄερ- μα, ἢ φάνιστε ἔ διέφθερε, τῶν δ' ἀγαθῶν τὴν εὐφροσύνην ἀνακληθεῖσαι, Ἰπιδυμίας ἐκ τῶν τὰς χώρας ἀφθάνως, κτ' αὐτῶν αὐτὸν τε τῶν θεῶν νόμον τὰ εἰκότα μὲ παντὸς σεβάσ- ματ' ἑρεπτεύεσθε, ἀρτῶς τε τέτω σφᾶς ἀν- τῶς καθιέρωσάντας τὰ προσήκοῦσα σέβειν, ἔξεσπια δίδωσιν ἀπάσαν, οἱ καθάπερ ἐκ ἰως D σκότες βαθέσθ' ἀνακύναντες, καὶ λαμπρῶν τῶν πραγμάτων λαβόντες γνώσιν, τὴν προσή- κουσαν ἔ λοιπὸ πρὸς αὐτὸν θεραπείαν τε ἔ ἡ- μῶν εὐσεβῆ κτ' σύμφωνον Ἰπιδυμίας, προτε- θῆτω ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀνατολικοῖς μέρεσιν.

C

D

Sed de his hæcenus dixisse sufficiat. Porro cùm evidentissimis ac certissi- mis argumentis declaratum sit; partim omnipotentis Dei vi ac virtute, partim adhortationibus atque adjunctis quæ à me frequenter præstari desiderat, tri- stitiam & acerbicatem quæ res humanas antea occupabat, nunc ex universo ter- rarum orbe depullam esse: cuncti simul & singuli diligenti meditatione perspi- citis, quæ & quanta sit potestas & gratia illa, quæ improbissimorum quidem ho- minum stirpem penitus delevit ac sus- tulit; bonorum verò hilaritatem ac læ- titiam restituens, per omnes regiones longè latèque diffundit; & quæ liberam omnibus facultatem permittit, tum ut divinam legem cum debito cultu ite- rum venerentur, tum ut eos qui se hujus legis ministerio consecraverunt, con- gruo honore prosequantur. Qui qui- dem tanquam ex profunda quadam caligine emergentes, & illustrem rerum notitiam haurientes, debitam deinceps huic legi observantiam, & piam ac con- sentientem reverentiam exhibebunt. Proponatur in Orientalibus partibus nostris.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ.

Ὅπως τὰ νομοθετηθέντα ὑπὸ Κωνσταντίνου, εἰ ἔργων ἐτελειῦντο.

CAPUT XLIII.

Quomodo Constantinus ea quæ legibus sanxerat, factis ipsis confirmavit.

Τὸ μὲν δὴ πρῶτον ὡς ἡμᾶς καταπεμφθέν βασιλέως γράμμα, ταῦτα διατάξτε ὅ- ἀντίκα ὅδ' ἔργων ἐχώρει τὰ πρὸς τὸ νόμου

Hæc quidem, prima Imperatoris epistola ad nos missa constituit. Ce- terùm ea quæ lege sancita fuerant, con-

tinuò executioni mandata sunt: & cuncta iis quæ crudelitas tyrannica præsumperat, contraria gerebantur. Fruebantur Imperatoris beneficentia, hi quibus id lege concessum erat.

CAPUT XLIV.

Quomodo Christianos ad regendas provincias promoverit, & paganos sacrificare prohibuerit.

POSTHÆC Imperator serió manum operi admovit. Ac primùm quidem in singulas provincias eos Præsides ut plurimum misit, qui salutari fidei dicati essent. Quòd si qui eorum Græcæ superstitioni dediti esse viderentur, iis vetitum erat sacrificare. Eadem lex illis etiam imposta est qui dignitate Præsides anteibant, iisque adeò qui summum honorum fastigium & Præfecturæ Prætorianæ potestatem obtinebant. Aut enim siquidem Christiani essent, iis concedebat ut nominis sui appellationi convenientia gererent. Aut si aliter affecti essent, ne simulacris sacrificarent, præcipiebat.

CAPUT XLV.

De legibus quibus sacrificia quidem prohibebantur, Ecclesia verò construi jubebantur.

EXINDE duæ leges uno eodemque tempore sunt emissæ. Altera quæ detestanda idolorum cultus sacrificia, per urbes olim & per agros passim fieri solita, prohibebat; ita ut nullus deinceps nec statuas Deorum erigere, nec divinationes & hujusmodi vanas artes attentare, nec victimas cædere auderet. Altera lex quæ oratoriorum fabricam in sublime erigi, & ecclesias Dei tam latitudine quàm longitudine ampliores effici præcipiebat; perinde ac si universi ut ita dixerim homines insanâ multorum Deorum observantiâ à medio sublata, in posterum accessuri essent ad Deum. Hæc Imperatorem sentire; hæc ad cujusque Provinciæ Præsides scribere, religiosa divini Numinis observantia impellebat. Illud præterea lex continebat, ne pecuniis largiendis parcerent; sed ut ex Imperialibus thesauris sumptus ad ædium sacrarum exstructionem depromerentur. Quinetiam ad cujusque loci Ecclesiarum Antistites istiusmodi literæ scribebantur: cujusmodi etiam ad me scribere dignatus est. Easque primas ad me nominatim literas dedit.

Α διηγορούμενα. καὶ πάντ' ἐπράττειο ταύτων τοῖς μικρὸν ἔμπροσθεν ἰσὸς τ' τυραννικῆς μότητ' τετολημημένοις, ἀπῆλαιον τε βασιλικῶν δωρεῶν, οἷς ταύτα νενομοθέητο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ.

Ὅτι τοῖς ἀρχοῖσι χριστιανῶν προέβηεν, εἰ δὲ καὶ ἄλλοις τῶν τὸ θύειν αὐτοῖς ἀπογορεύσθαι.

Μεταδὲς δ' ἐκτέτων βασιλεὺς, πρὸς τὰς ἐργασίαις ἡπείθετο. καὶ πρῶτον τοῖς κατ' ἐπαρχίας διηρημένοις ἐβησεν, ἵνα ἑκάστην καλέπεμπε, τῇ σωτηρίῳ πίσει καθύπευθεν μένεις τὰς πλείους. ὅσοι δ' ἐλλυλίζον ἐδιδόσαντο τῆτοις θύειν ἀπειθήτο. ὁ δ' αὐτὸς ἰὼ νόμῳ ἐπὶ τῶν ὑπεκειμένων τὰς ἡγεμονικὰς ἀξιομάτων, ἐπὶ τῶν ἀνωτάτων καὶ τῶν ἑπαρχῶν διειληφότων ὄξεσιν. ἢ ἡ γὰρ χριστιανῶν ἔσιν, ἔμπροσθεν ἐδίδε τῇ σωτηρίῳ. ἢ διακειμένοις ἐτέρως, τὸ μὴ εἰδῆσθαι τρεῖν παρήγγελεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ.

Περί τῶν καλοῦντων μὴ θύσας, οἰκοδομῆν δὲ ἐκκλησιῶν προσαγγίζοντων.

Εἰθ' ἐξῆς δύο καὶ τὸ αὐτὸ ἐπέμπετο ἰσῶς. Ἐὐμνῶν εἰργων τὰ μυσσὰ καὶ πλείους χωρῶν τ' παλαιὸν σπιλεκεμένης εἰς ἀσπίδας, ὡς μὴ τε ἐγέρσεις ἑσῶν ποιῆσαι τῶν μᾶν, μήτε μαλίσαις καὶ ταῖς ἄλλαις ἀσπίδων γίαις ἐπιχειρεῖν, μήτε μὴν θύειν καθύπευθεν θύειν. ὅ τῶν ἐκκλησιῶν οἰκῶν τὰς οἰκοδομὰς ὑψῆν. αὐξῆν τε καὶ εἰς πλάτος καὶ μήκος ἐκκλησιῶν τῶν Θεῶν διαγορεύων. ὡς πανεμνολόγων τῶν Θεῶν χεῖρον εἰπεῖν ἀπάντων αὐτῶν πων τ' λοιπῶν ἀσπίδων, τῆς πολυτέλειαν νίας ἐκποδῶν ἡμετέρας. τοιαῦτα γὰρ φερέτω καὶ γράφειν τοῖς καὶ τόπον ἀρχαῖς, βασιλεὺς ἢ αὐτῶν πρὸς τὸν Θεὸν ἐν ἡγῆρ ὅσα χερματῶν μὴ φείδεσθαι δόσεως, ἀλλ' ὅτι αὐτῶν τῶν ἐκκλησιῶν θησαυρῶν, τὰς ἐπισκοπὰς πᾶσι θεοῦ ἰσῶς ἐγράφετο ὅτι τοῖς καὶ τῶν τοῦτον τῶν ἐκκλησιῶν ἀσπίδων ταῦτα ὅποια καὶ ἡμῖν ἐπισέλλειν ἔξεν, πρῶτον τῶν τῶν εἰς ἡμέτερον ἀσπίδων γραφῶν ἐπέμψαμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ.